

Vzkříšený a jeho pokoj

1. čtení: J 20,1-18

Velikonoční neděle - 20. 4. 2014

Hlavní čtení: J 20,19-23

Milí bratři, milé sestry,

při čtení dnešního evangelijního oddílu jsem si vzpomněl na jedny nedělní bohoslužby v Moravské Třebové. Sešla se na nich tehdy celá naše široká rodina. Na samém začátku nás tamní bratr farář pěkně pozdravil slovy: *Pokoj vám, bratři a sestry*. Nato se ke mně naklonil můj bratranec a s šibalským úsměvem mi polohlasně řekl: *Hm, tak pan farář dnes bude rozdávat byty! Nabízí volné pokoje*.

Slovo „pokoj“ v našem jazyce skutečně vyjadřuje dvě věci. Pokoj jako stav člověka. A pokoj jako místo, místnost. U toho druhého významu se na chvíli zdržíme. Ne všechny místnosti nazýváme slovem „pokoj“. Kancelář není pokoj. Školní třída není pokoj. Na poště také nejsme v pokoji. Pokoj - to je místnost, kterou důvěrně znám, kde mám své věci, kde jsem doma.

Pokoj – to je prostor, kde jsem v bezpečí, kde mohu odpočívat, trávit volný čas – a to všechno buď sám, anebo jen se svými nejbližšími. Protikladem takového pokoje jsou všechny neuzavřené anebo veřejné prostory; ta místa, která mi nepatří a ve kterých se necítím stoprocentně v bezpečí a v klidu.

Dva dny po Velkém Pátku se Ježíšovi učedníci nacházejí právě v takovém pokoji. Jsou shromážděni na místě, které je pro ně bezpečné. Jsou odděleni od okolního světa čtyřmi zdmi a jednou střechou. Uzavřeli se tam proto, že mají strach. Bojí se svých nepřátel – těch, kteří nechali popravit jejich Mistra. Mají strach, že se tito lidé pokusí zlikvidovat i je - jakožto nejbližší Ježíšovy spolupracovníky. Tam venku jim jde (jak se domnívají) o krk. Ale v tomto pokoji snad dokážou v klidu přestát tyto vypjaté chvíle. Brzo snad napětí poleví a oni se budou moci znovu ukázat na veřejnosti.

A to církvi zůstalo až do dnešních dní. Kdykoli se bojíme, schováváme se s naší vírou buď v našich vlastních pokojících, anebo se společně ukryjeme v kostelech a modlitebnách. Nemyslím teď přímo na otevřené pronásledování církve. Ona stačí i špatná nálada ve společnosti, naštvanost lidí na církev - a my křesťané se instinktivně začneme stahovat do svých ulit, než se bouřka přezene.

Doufám, že si nemyslíte, že jsem takový extremist, že bych snad nechtěl využívat tyto naše krásné prostory pro bohoslužby. Problém samozřejmě nepředstavují bohoslužby v kostele. Ale nezdravé je to tehdy, když se už nic z osobního či společného křesťanského života neodehrává jinde - než právě ve vlastním pokojíčku anebo v kostele.

Potom nezbývá, než aby Pán církve navštívit ustrašené křesťany v těch jejich pokojících. Když ty své nenajde venku, v terénu, musí za nimi do pokoje.

Vzkříšený Ježíš tedy navštíví své učedníky, zavřené ze strachu před okolím. Chvíli předtím mluvil s Marií, která si dodala odvahy a přišla k hrobu milovaného Mistra. Učedníky tam nenašel, tak se musel za nimi vydat. Najednou se objevil uprostřed nich a řekl jim: *Pokoj vám!*

Ježíš je skutečně uklidňuje. A nejen tímto svým slovem, tímto přáním a pozdravem. Učedníci se neradují proto, že slyší: *Pokoj vám*. Oni se radují, protože je takto pozdravil jejich Mistr. Ježíš se jim legitimuje svým svébytným občanským průkazem: Probodnutýma rukama a ránou ve svém boku. Zde jasně vidíme, že ani tak nesejde na tom, jak Ježíš své učedníky uklidní a utěší. Záleží na tom, že je to Ježíš, který uklidňuje a utěšuje. Ten Ukřižovaný je Vzkříšený. A to učedníkům přineslo nevýslovnou radost. Radost, která zahání strach a obavy.

Vzkříšený Ježíš tedy přináší pokoj. Je to ovšem jiný pokoj, než jaký bychom si od našeho Pána možná přáli. Pokoj pro Ježíše rozhodně nesplývá s klidem a pohodíčkou. Však také jinde říká svým učedníkům: *Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám*.

Pro Ježíše není možné, aby církev dosáhla pokoje uprostřed všeobecného nepokoje a nespokojenosti. Není možné, aby církev byla uzavřená před okolním světem sama do sebe a hýčkala si tu svou duchovní pohodu. A řekněme to se vši ostrostí: církev všemožně si ochraňuje to své pohodlí, církev zabydlená ve svém klidu a bezpečí – taková církev je v průšvih.

Ježíš sice přichází ve své milosti doprostřed svých ustrašených učedníků – ale jen proto, aby je vyhnal ven! Aby jim dodal kuráž opustit ten jejich pokojík. Aby jim dal sílu hledat ten pravý Boží pokoj - tam venku, mezi lidmi. Tam, kde není tak bezpečno, tam, kde není už takový klid a pohoda. Za zavřenými dveřmi svých osobních nebo společných pokojů nalezne církev maximálně jen lidský klid. Ale jedině tam, tam venku mezi lidmi, lze nalézt ten pravý Boží pokoj.

Pokoj vám, říká Ježíš jim tehdy i nám teď, *jako mne poslal Otec, tak já posílám vás*.

Vždyť Ježíš sám z takového „pokoje“ kvůli nám odešel. *Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka*, říká apoštol Pavel. Nic mu nebránilo užívat si ten svůj božský pokoj na věky věků. Ale on ne! Vstoupil do tohoto světa, stal se jedním z nás.

Pracoval a namáhal se, kázal, uzdravoval, věnoval se těm nejpotřebnějším a odpouštěl lidem hřích. A nakonec to s ním zle dopadlo. A tak jako Otec poslal jeho, tak on nyní posílá nás. Ježíš se pro nás vzdal všeho. A přeje si, abychom se i my dokázali vzdát našeho klidu a pohodlí, abychom hledali Boží pokoj za zdmi našich církevních pokojů.

Proto na ně také Ježíš dýchne Ducha svatého. Duch se přece při stvoření světa vznášel nad těmi stojatými a zatuchlými vodami propasti. Vane nad nimi a tím je uvádí do pohybu. A přesně to samé činí Duch svatý s Ježíšovými učedníky. Vane. Větrá. Uvádí učedníky do pohybu, rozhýbává je.

Učedníci tedy od Ježíše přijímají Ducha svatého. A u toho slyší: *Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.*

Že máme hledat Boží pokoj tam venku, mezi lidmi, to jsme už zdůraznili. Ale co tam skutečně máme dělat, jaké je naše skutečné poslání, to se dozvídáme až nyní. Odpouštět hříchy! To je ta správná církevní aktivita! Tím má církev být užitečnou pro celý svět! Odpouštět hřích - právě tímto má církev světu sloužit.

A hned nás možná napadne: *Copak jsme hodni takového úkolu?* Vždyť farizeové dokonce Ježíšovi vytýkali, že odpouští hřích! *To může přece jen Bůh sám*, namítali. Ano, jistě je pravda, že my lidé sami od sebe nemůžeme odpouštět hřích. Ale církev – to nejsou jen lidé. Církev – to jsou lidé + Duch svatý. Jen díky Duchu svatému, který církev vede, můžeme my odpouštět hříchy. Je to veliké privilegium, výsada, kterou Bůh dává své církvi. Ale také obrovský závazek.

Proto se hned vypořádejme s jedním možným nepochopením. Pán Ježíš nás rozhodně nevybízí k tomu, abychom zvažovali, komu hříchy odpustit a komu je zadržet. Církev tady rozhodně není od toho, aby někomu hříchy zadržovala a neodpouštěla. Z odpouštění hříchů se nesmí stát chladný kalkul.

Komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou – to musíme chápat jako Ježíšovo varování: *At' vás ani nenapadne, abyste někomu hříchy zadržovali! Běda vám, kdybyste neodpustili – to by mělo strašné následky!* Není přece jediného člověka na celé zemi, kdo by nebyl hoden odpouštění hříchů. Každý člověk je hříšník. A proto je každý člověk hoden toho, aby mu byl hřích odpuštěn.

A teď to hlavní: Co to vlastně znamená: „odpustit hřích“? Tak často to slyšíme, že už se nad tím ani nepozastavujeme. Prosím vás, rozhodně nejde o pobídku k nějaké laciné evangelizaci. Odpustit hřích – s tak velikou věcí rozhodně nebudeme hotovi tím, že někomu řekneme: *Ježíš tě miluje*. Když přetéká vana, musíme odpustit trochu vody, aby se nepřelila. Když myjeme nádoby, odpouštíme čas od času dřez, aby voda necákala ven. A přesně to je naše poslání v tomto světě. Odpouštět hřích, aby nepřetekl – ale naopak, aby ho trochu z tohoto světa oteklo, zmizelo, ztratilo se. A proto máme být hlavně na těch místech, kde hrozí, že hřích přeteče.

Tam, kde se lidé šírají nenávistí jeden k druhému. Tam, kde lidé přestali důvěřovat lidem. S těmi, kteří nesnesou pohled na sebe sama. Ale i u těch, kterým je už všechno jedno a ztratili jakoukoli naději. Blízko lidí, kteří tonou v zármutku anebo strachu. Všude tam pomáhat, pracovat, povzbuzovat, napomínat a žehnat – a jistě také vydat svědectví o našem životě s Pánem Ježíšem.

Odpouštět hřích – to znamená zastávat se těch, kteří trpí a pomáhat těm, kteří strádají – nejen duševně, ale třeba také sociálně a ekonomicky. Dnes už totiž neplatí, že by takoví lidé byli k nalezení jen v zemích třetího světa. Jsou kolem nás, žijí v naší blízkosti. A třeba nejasně čekají, že jim někdo pomůže trochu ulevit od toho strádání a tíhy života.

Vždyť přesně u takových lidí a na takových místech se Ježíš vždy zastavoval a tam pracoval. Proto se s námi chce na takových místech a u takových lidí i dnes potkávat. Dnes se s námi setkává zde, ve svém Slovu a svátostech – aby se zítra mohl s námi potkat u těch, kteří potřebují odpustit hřích, u těch, kteří nás aktuálně potřebují.

Modleme se: Vzkříšený Pane, v tobě jsme poznali zdroj veškerého života. Ty nám přinášíš pravý pokoj a skutečné odpuštění hříchů. Cos nám ty dal, s tvou pomocí toužíme předávat dál. Amen.